

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16Csp/39/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216211099
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:2216211099.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., IČO 31 575 951, so sídlom v Žiline, Hodžova 11, proti žalovanému V. E., L.. XX.X.XXXX, J. K. D., D. Y. XXX/XX, o zaplatenie 838,42 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 436,72 € s 28% ročným úrokom z omeškania zo sumy 838,42 € od 1.7.2016 do zaplatenia, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 15.7.2016 sa žalobca (ďalej aj „banka“) domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 838,42 € s 28% ročným úrokom z omeškania od 1.7.2016 do zaplatenia a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel zmluvu o bežnom účte, ktorej súčasťou boli i všeobecné obchodné podmienky (VOP) a sadzobník poplatkov. Žalovaný bol podľa bodu 3.8 VOP povinný mať na účte dostatok finančných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úverov, poplatkov podľa sadzobníka a akýchkoľvek finančných záväzkov voči banke; túto zmluvnú povinnosť však porušil. Žalobca svoj nárok zakladá na bode 3.12 VOP, podľa ktorého musí majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnáť nepovolené prečerpanie. Žalobca si dlžnú sumu uplatňuje i s dojednaným úrokom.

2. Tunajší súd rozsudkom z 28.3.2017 č.k. 16Csp/39/2016-86 vo výroku 1/ určil, že ustanovenie bodu 3.12 VOP žalobcu, účinných od 1.7.2016, je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľských zmluvách (§ 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. i/ Občianskeho zákonníka), vo výroku 2/ žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 401,70 €, vo výroku 3/ žalobu v časti o zaplatenie 436,72 € s 28% ročným úrokom z omeškania zo sumy 838,42 € od 1.7.2016 do zaplatenia zamietol, vo výroku 4/ žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 4,2%.

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci ide o spotrebiteľský vzťah, kde žalobca vystupuje ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ. Žalobca svoj nárok odvodzuje od zmluvy, ktorej hlavným predmetom je zriadenie bežného účtu pre žalovaného. Pri takomto zmluvnom vzťahu si banka môže nárokovať (zmluvný) úrok len vtedy, ak je v zmluve dohodnutá možnosť debetu (§ 710, § 711 Obchodného zákonníka), čo v danom prípade nebola. Jej existenciu netvrdil ani žalobca; naopak, tvrdil, že na účte žalovaného vzniklo nepovolené prečerpanie, opierajúc sa o bod 3.12 VOP. Uvedené ustanovenie VOP je však svojím obsahom nejasné, nakoľko svojím znením na jednej strane („nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie...“) navodzuje dojem, že by mohlo ísť o tzv. „prekročenie“ v zmysle § 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ZSÚ) - teda o formu spotrebiteľského úveru, na druhej strane takúto možnosť vylučuje („nepovolené prečerpanie sa považuje za porušenie zmluvných povinností klienta...“). Navyše nepovolené prečerpanie mohlo podľa

cit. ustanovenia VOP vzniknúť aj tak, že banka zaťaží účet klienta svojimi vlastnými pohľadávkami (teda nielen tými, ktoré na príkaz majiteľa účtu vyplatila tretím osobám), ktoré bude môcť následne úročiť spôsobom, akoby išlo o úver (t.j. zmluvnými úrokmi), čo jej umožní i viacnásobné úročenie, pričom majiteľ účtu nebude mať reálny prehľad o zostatku na účte. Takáto možnosť jednostrannej zmeny zmluvných podmienok bez vopred dojednaného dôvodu je však neprijateľná, preto je uvedené ustanovenie neplatné (§ 53 ods. 1 a ods. 4 písm. i/ Občianskeho zákonníka). Žalobcovi tak možno priznať len nároky na cenu ním poskytnutých služieb, ktoré tvoria časť nepovoleného prečerpania vo výške t.j. 401,70 €, a to bez úroku z omeškania, ktorý si žalobca neuplatnil.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudok tunajšieho súdu vo výrokoch 1/, 3/ a 4/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie dôvodiac tým, že odvolaním napadnuté rozhodnutie je v zamietajúcej časti nepreskúmateľné, pretože neobsahuje konkretizáciu pohľadávok žalobcu a ich následné podradenie pod príslušnú právnu normu. Uviedol, že na základe dohody medzi bankou a majiteľom účtu môže banka úverovať bežný účet tak, že preplatí príkazy do výšky dohodnutého debetného zostatku, v ktorom prípade je majiteľ účtu povinný nielen poskytnuté prostriedky vrátiť, ale zaplatiť z nich aj úroky (tzv. úroky z úveru). Je teda potrebné rozlišovať medzi povoleným a nepovoleným prečerpaním (tzv. prekročením) účtu v zmysle § 2 písm. e/ a f/ ZSÚ, pričom predpokladom pre tento postup je špecifikácia žalovanej sumy, z ktorej bude zrejmé, či pohľadávka žalobcu vznikla dispozíciou majiteľa účtu s prostriedkami na účte nad rámec zostatku alebo zaťažením účtu vlastnými pohľadávkami banky, vzniknutými z iných právnych titulov. Súdu prvej inštancie odvolací súd uložil posúdiť nárok žalobcu primárne z hľadiska vzniku pohľadávky, následne zistený skutkový stav právne kvalifikovať (či ide o vzťah úverový, zo spotrebiteľského úveru, resp. iný), preskúmať rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán z hľadiska neprijateľných podmienok, a napokon náležite zdôvodniť jednotlivé časti tvoriace zostatok žalovanej sumy vrátane príslušenstva.

5. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu žalobca podaním doručeným súdu 22.10.2018 doplnil žalobu s tým, že strany konania uzavreli 14.11.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania na účte žalovaného, na základe ktorej bolo žalovanému umožnené povolené prečerpanie vo výške 330 € s variabilnou úrokovou sadzbou 19,9% ročne. Podľa obchodných podmienok vzťahujúcich sa na zmluvu sa limit povoleného prečerpania mohol meniť, pričom výšku aktuálneho limitu banka uvádzala na každom výpise z účtu. Na základe zmluvy a VOP banka rozlišovala povolený a nepovolený debet. Keďže žalovaný opakovane prekračoval limit povoleného prečerpania, banka k 2.11.2015 limit povoleného prečerpania zrušila (znižila na 0 €). Zrušením povoleného prečerpania a neuhradením dlžnej sumy sa žalovaný dostal do nepovoleného debetu vo výške debetného zostatku na účte (bod 3.12 VOP). Žalovaná suma (pôvodných 838,42 €) predstavuje rozdiel medzi všetkými debetnými a kreditnými obrátmi na účte žalovaného, pričom súčet kreditných a debetných položiek za príslušné obdobie je uvedený na každom výpise z účtu. Žalobca súdu predložil súhrn všetkých transakcií na účte žalovaného od otvorenia účtu do 30.6.2016, rozčlenených v prehľadnej tabuľke s uvedením počtu transakcií a ich celkovej výšky s tým, že celá pôvodná žalovaná suma bola k 30.6.2016 nepovoleným debetom na účte. Od 1.7.2016 si žalobca uplatňuje z tejto sumy úrok. K jeho výške uvádza, že pri zmluve o bežnom účte s povoleným prečerpaním banka rozlišuje tri režimy debetného úročenia: 1/ sadzbu úroku 19,9% ročne platnú počas trvania povoleného prečerpania (čl. 1 zmluvy a bod 8.8. VOP), 2/ zákonný úrok z omeškania zo sumy predstavujúcej nepovolené prečerpanie počas trvania povoleného prečerpania (a to až do zrušenia povoleného prečerpania, resp. jeho vyrovnania na schválenú sumu; č. 3 zmluvy), 3/ sadzbu úroku 28% ročne platnú pre nepovolené prečerpanie (bod 3.12 VOP účinných ku dňu zrušenia povoleného prečerpania); práve túto si žalobca uplatňuje.

6. Súd doplnil vo veci dokazovanie zmluvou o povolenom prečerpaní na účte žalovaného zo 14.11.2013, Sadzobníkmi poplatkov účinnými k 1.8.2013 (v čase uzavretia zmluvy) a k 1.3.2015 (v čase zrušenia povoleného debetu na účte žalovaného), Všeobecnými obchodnými podmienkami (VOP) žalobcu účinnými k 1.11.2013 (v čase uzavretia zmluvy) a k 1.3.2015 (v čase zrušenia povoleného debetu na účte žalovaného), Úrokovými sadzbami produktov žalobcu účinnými od 1.9.2015, a po ich vyhodnotení vo vzájomných súvislostiach s dokladmi predloženými s pôvodnou žalobou (zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb z 12.7.2013, VOP žalobcu a Sadzobník poplatkov účinné od 1.7.2016, výpisy z účtu žalovaného za obdobie od 7/2013 do 6/2016) zistil skutkový stav tak, ako je uvedený v žalobe a jej doplnení z 22.10.2018. Žalobca na základe zmluvy zo 14.11.2013 umožnil žalovanému povolené prečerpanie na už existujúcom účte (zriadenom zmluvou z 12.7.2013), ktoré ku dňu 2.11.2015 v súlade s aktuálnymi VOP zrušil; táto skutočnosť vyplýva i z výpisu z účtu za obdobie

od 31.10. do 30.11.2015. Úroková sadzba pre nepovolené prečerpanie predstavovala podľa prehľadu úrokových sadzieb k 2.11.2015 28% ročne. Žiada sa však uviesť, že skutočnosti uvedené žalobcom v doplnení žaloby ním mali byť uvedené už v pôvodnej žalobe s ohľadom na jeho povinnosť tvrdenia (§ 150 ods. 1 C.s.p.); ak by sa tak stalo, žalobca zrejme mohol predísť čiastočnému zamietnutiu žaloby.

7. Zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa. Na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma (§ 708 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka).

8. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1 až 4 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, účinného k 14.11.2013, t.j. ku dňu uzavretia zmluvy o povolenom prečerpaní).

9. Povoleným prečerpaním je forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa (§ 2 písm. e/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného k 14.11.2013; ďalej len ZSÚ).

10. Prekročením (= nepovoleným prečerpaním) je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania (§ 2 písm. f/ ZSÚ). Na spotrebiteľský úver vo forme prekročenia sa vzťahujú ustanovenia § 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 9 ods. 6,7 a 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 11 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 18 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 20 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 20a až 20e <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, § 21 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>> a 23 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>>, 25 až 27 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinност=21.03.2016>> ZSÚ (§ 1 ods. 5 ZSÚ).

11. Podľa bodu 3.12 VOP („Nepovolené prečerpanie“) žalobcu účinných k 2.11.2015 (t.j. ku dňu zrušenia povoleného prečerpania na účte žalovaného) „Pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácií prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. Ustanovenia ods. 8.8 sa použijú primerane. Výšku sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ môže banka znížiť alebo zvýšiť. S nepovoleným prečerpaním upomienkou a výzvou na jeho vyrovnanie je spojená povinnosť zaplatiť poplatok.“ (Pozn.: ide o celé znenie bodu 3.12 VOP).

12. Podľa názoru súdu je pri posúdení veci potrebné postupovať práve podľa týchto VOP (nie podľa VOP účinných od 1.7.2016), pretože boli účinné v čase, keď došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok žalobcu. Druhá veta cit. ustanovenia VOP je podľa svojho obsahu definíciou „prekročenia“ v zmysle § 2 písm. f/ ZSÚ, pričom podľa tretej vety prekročenie musí byť bez zbytočného odkladu vyrovnané a majiteľ účtu je povinný platiť z prekročenej čiastky i úrok, na ktorý VOP odkazujú. Súd na cit. ustanovení VOP nenachádza žiadny nedostatok, pre ktorý by mali byť posudzované ako neprijateľné; naopak, ich znenie považuje za zrozumiteľné a určité, jasne definujúce povinnosti majiteľa účtu.

13. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom došlo k uzavretiu zmluvy o bežnom účte a súvisiacich službách a následne zmluvy o povolenom prečerpaní na tomto účte. Keďže žalovaný opakovane prekračoval limit povoleného prečerpania, žalobca využil svoje právo v zmysle vtedy účinných VOP (konkrétne bod 8.5.4.) a povolené prečerpanie zrušil. Tým sa žalovaný dostal do nepovoleného prečerpania (bod 3.12 VOP), ktoré bol však povinný bezodkladne vyrovnať a zaplatiť z neho úroky, ktoré v tom čase predstavovali 28% ročne. Povolené i nepovolené prečerpanie sú formou spotrebiteľského úveru, a to spravidla s rôznym úrokom, ktorý je pri nepovolenom prečerpaní vyšší (má čiastočne sankčný charakter), ako je tomu i v danom prípade. Výška úroku vyplýva z dokumentu žalobcu („Úrokové sadzby“), ktorý mal žalovaný k dispozícii. Uvedený právny dôvod nároku žalobcu tak považuje súd za dôvodný.

14. Pokiaľ ide o výšku dlžnej sumy, táto vyplýva z prehľadu transakcií na účte žalovaného od otvorenia účtu do 30.6.2016, predloženého žalobcom v doplnení žaloby. Charakter transakcií, ich počet ani výšku žalovaný nenamietal a súd o nich nemá pochybnosť, nakoľko vyplývajú i z jednotlivých výpisov z účtu. Keďže predchádzajúcim rozsudkom bola žalobcovi priznaná suma 401,70 €, súd mu priznal zvyšok nárokovanej sumy (436,72 €) spolu s úrokom z omeškania 28% ročne z celej žalovanej sumy, vychádzajúc z prehľadu úrokových sadzieb žalobcu ku dňu nasledujúcemu po vyčíslení istiny dlhu.

15. O nároku na náhradu trov konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 3 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie.